

TECH FOR
GOOD
INSTITUTE

Báo cáo nghiên cứu - Tháng 6/2023

Từ “Công nghệ vì tăng trưởng” đến “Công nghệ vì cộng đồng”

Nền kinh tế số đang định hình giai đoạn tiếp theo
của sự tăng trưởng tại khu vực Đông Nam Á

Tổng quan về Báo cáo nghiên cứu

Chuyển đổi số đã và đang thay đổi cách chúng ta sống, làm việc, giao dịch, và giao tiếp. Đồng thời, chuyển đổi số, với tính đột phá, cũng đã làm trầm trọng thêm sự bất bình đẳng về hệ thống hiện hữu và đặt ra những thách thức mới như bảo vệ và bảo mật dữ liệu.

Đông Nam Á cũng không nằm ngoài xu hướng này. Khi nền kinh tế số đóng một vai trò quan trọng trong quá trình phục hồi sau đại dịch và là động lực thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, các bên liên quan hiện đang xem xét lại lộ trình chuyển đổi số để đảm bảo phục vụ tốt nhất cho xã hội và các thế hệ mai sau. Tương lai của Đông Nam Á, ở cả cấp độ quốc gia và khu vực, sẽ phụ thuộc vào nỗ lực hợp tác nhằm thúc đẩy sự tăng trưởng toàn diện, công bằng, bền vững và thích ứng với biến đổi khí hậu.

Báo cáo Đặc biệt này được xây dựng dựa trên một nghiên cứu trước đây do Viện Nghiên cứu Công nghệ vì Cộng đồng (Tech for Good Institute - TFGI) phối hợp với Trung tâm Quản trị và Bền vững (CGS) thuộc Đại học Quốc gia Singapore (NUS) thực hiện. Báo cáo đã nghiên cứu cách thức mà 439 công ty kinh tế số (DEC) trên khắp Đông Nam Á đang đánh giá các tác động phi tài chính của họ. Phát triển từ những kết quả của nghiên cứu trên, Báo cáo Đặc biệt này tổng hợp những phát hiện quan trọng từ chuỗi tọa đàm trực tiếp được tổ chức trong thời gian từ tháng 2 đến tháng 3 năm 2023. Các cuộc tọa đàm tập trung vào những xu hướng nổi bật và cơ hội hợp tác cho các bên liên quan đang thúc đẩy công cuộc chuyển đổi số tại các nước Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore, Thái Lan và Việt Nam (sau đây gọi chung là "SEA-6"), thu hút sự tham gia của hơn 130 nhà hoạch định chính sách, nhà đầu tư, đại diện các công ty kinh tế số (DEC), các tổ chức học thuật và các viện nghiên cứu trong ngành trên khắp SEA-6.

Chúng tôi hy vọng rằng Báo cáo Đặc biệt này sẽ giúp nâng cao sự hiểu biết và thúc đẩy hành động của tất cả các bên liên quan trong hệ sinh thái số nhằm thống nhất những lợi ích phù hợp hướng tới tăng trưởng toàn diện, công bằng và bền vững trên toàn khu vực.

Báo cáo Đặc biệt này do Viện Nghiên cứu Công nghệ vì Cộng đồng thực hiện theo yêu cầu của Asia Tech x SG (ATxSG).

Lời cảm ơn

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn Văn phòng Chương trình AsiaTechX (ATxPO) và Cơ quan Phát triển Truyền thông Infocomm (IMDA) của Singapore đã tài trợ cho việc thực hiện nghiên cứu này.

Chúng tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến hơn 130 đại diện từ các cơ quan chính phủ, các công ty kinh tế số (DEC), các tổ chức nghiên cứu và các tổ chức xã hội dân sự đã tham gia trình bày quan điểm tại sáu cuộc tọa đàm về SEA-6. Ý kiến đóng góp quý báu từ các đại biểu đã góp phần định hình sự hiểu biết về “công nghệ vì cộng đồng” tại các quốc gia của họ, cũng như giúp xây dựng các khuyến nghị mang tính hành động về những cách thức mà công nghệ và nền kinh tế số có thể thúc đẩy sự tăng trưởng bền vững, công bằng và toàn diện cho khu vực Đông Nam Á.

Đặc biệt, chúng tôi muốn gửi lời cảm ơn đến các chuyên gia vì những hướng dẫn và ý kiến đóng góp về báo cáo này:

- Ông Fabian Bigar (Giám đốc Điều hành, MYDigital Corporation, Malaysia)
- TS. Nguyễn Minh Thảo, Trưởng ban Nghiên cứu Môi trường kinh doanh và Năng lực cạnh tranh, Viện Nghiên cứu Quản lý Kinh tế Trung ương (CIEM), Việt Nam)
- GS. Lawrence Loh (Giám đốc Trung tâm Quản trị và Bền vững (CGS) tại Đại học Quốc gia Singapore (NUS))
- Ông Gunn Jiravuttipong (Chuyên gia nghiên cứu, Viện Nghiên cứu Phát triển Thái Lan (TDRI))

Nghiên cứu này được thực hiện với sự đồng hành của Grab, tổ chức khởi xướng sáng kiến thành lập TFGI. Chúng tôi rất trân trọng sự hỗ trợ của Grab để TFGI có thể tiếp tục thực hiện sứ mệnh thúc đẩy triển vọng của công nghệ và nền kinh tế số đối với sự tăng trưởng toàn diện, công bằng và bền vững tại khu vực Đông Nam Á.

Các phát hiện, thông tin phân tích, đánh giá cũng như các đề xuất, khuyến nghị của nghiên cứu này hoàn toàn được xác định và đưa ra một cách độc lập và khách quan.

Giới thiệu về Viện Nghiên cứu Công nghệ vì Cộng đồng - Tech for Good Institute

Viện Nghiên cứu Công nghệ vì Cộng đồng (Tech for Good Institute, gọi tắt là TFGI) là một tổ chức phi lợi nhuận, với sứ mệnh thúc đẩy triển vọng của công nghệ và nền kinh tế số đối với sự tăng trưởng toàn diện, công bằng và bền vững tại khu vực Đông Nam Á.

Với quy mô dân số cao gấp hai lần so với nước Mỹ, cùng với các thế mạnh về đặc điểm nhân khẩu học, nền kinh tế số của Đông Nam Á đang phát triển nhanh chóng. Công nghệ đã, đang và sẽ tiếp tục có tác động mạnh mẽ đối với sự phát triển của khu vực. Chúng tôi lạc quan về tiềm năng phát triển của công nghệ trong việc thúc đẩy tăng trưởng, với nhận thức rõ ràng về bối cảnh văn hóa, xã hội, chính trị và kinh tế ảnh hưởng tới sự đổi mới sáng tạo.

TFGI đóng vai trò là một nền tảng cho các hoạt động nghiên cứu, đối thoại và hợp tác tập trung vào khu vực Đông Nam Á, đồng thời vẫn duy trì được sự kết nối toàn cầu. Nhiệm vụ của Viện là tập trung vào các chủ đề giao thoa giữa công nghệ, xã hội và kinh tế, và liên quan đến sự phát triển của khu vực. Thông qua các hoạt động nghiên cứu, liên kết hiệu quả và các kiến nghị dựa trên bằng chứng xác thực, chúng tôi nỗ lực để hiểu và truyền tải chính sách một cách chặt chẽ, cân bằng và khách quan.

TFGI do Grab khởi xướng sáng kiến thành lập với mục tiêu thúc đẩy một khu vực Đông Nam Á thịnh vượng và đổi mới sáng tạo cho tất cả mọi người. Chúng tôi hoan nghênh các cơ hội hợp tác, hỗ trợ về tài chính hoặc bất kỳ hình thức nào, từ các tổ chức và cá nhân cùng cam kết thúc đẩy các tiến bộ đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số có trách nhiệm hướng đến tăng trưởng bền vững trong khu vực.

Để biết thêm thông tin chi tiết về TFGI, vui lòng truy cập website: www.techforgoodinstitute.org.

Chúng tôi trân trọng sự hỗ trợ của:

➤ Cơ quan Phát triển Truyền thông Infocomm (IMDA)

Cơ quan Phát triển Truyền thông Infocomm (IMDA) là đơn vị dẫn dắt và thúc đẩy quá trình chuyển đổi số của Singapore thông qua việc phát triển một nền kinh tế số sôi động và một xã hội số toàn diện. Với tư cách là những Kiến trúc sư cho Tương lai số của Singapore, chúng tôi hướng tới thúc đẩy sự phát triển trong lĩnh vực công nghệ thông tin và truyền thông phù hợp với các quy định tiến bộ, khai thác các công nghệ tiên tiến và phát triển nguồn nhân lực địa phương cũng như hệ sinh thái hạ tầng số để đưa Singapore trở thành một đô thị số tiêu biểu.

Để biết thêm thông tin, vui lòng truy cập website www.imda.gov.sg hoặc theo dõi IMDA trên Facebook (IMDAsg).

➤ Asia Tech X

ATxSG 2023 là sự kiện công nghệ hàng đầu ở Châu Á do Cơ quan Phát triển Truyền thông Infocomm (IMDA) và Informa Tech đồng tổ chức dưới sự hỗ trợ của Tổng cục Du lịch Singapore (STB). Sự kiện có hai phần chính là ATxSummit và ATxEnterprise.

Nằm trong khuôn khổ của ATxSummit, Phiên toàn thể là sự kiện chỉ dành cho khách mời và bao gồm các chủ đề như AI tạo sinh, web 3.0 và niềm tin số, “soon-incorns” (các công ty sẽ sớm trở thành kỳ lân công nghệ) và tính bền vững trên bốn trụ cột chính: Tech x Trust (Công nghệ x Niềm tin), Tech x Good (Công nghệ x Cộng đồng), Tech x Builders (Công nghệ x Người kiến tạo) và Tech x Creative (Công nghệ x Sáng tạo). Ngoài ra còn có các hội nghị ATxAI và SG Women in Tech (Diễn đàn Phụ nữ Singapore trong lĩnh vực công nghệ), cùng với các phiên tọa đàm kín giữa chính phủ với chính phủ và giữa chính phủ với doanh nghiệp để thúc đẩy sự hợp tác chặt chẽ hơn nữa giữa khu vực công và ngành công nghệ số.

ATxEnterprise là sự kiện do Informa Tech tổ chức tại Singapore Expo, bao gồm các hội nghị, hội chợ triển lãm, kết nối các doanh nghiệp B2B trong các lĩnh vực công nghệ, báo chí, thông tin và truyền thông, vệ tinh và các công ty khởi nghiệp. Thành viên của ATxEnterprise gồm BroadcastAsia, CommunicAsia, SatelliteAsia, TechXLR8 và InnovFest x Elevating Founders.

Để biết thêm thông tin, vui lòng truy cập asiatechxsg.com.

Miễn trừ trách nhiệm

Báo cáo sử dụng thông tin dựa trên cơ sở ‘nguyên trạng’. Báo cáo không nên được coi là khuyến nghị đầu tư liên quan đến bất kỳ lĩnh vực nào của ngành. Báo cáo này do Viện Nghiên cứu Công nghệ vì Cộng đồng biên soạn với sự hỗ trợ từ nhiều bên thứ ba có liên quan tính đến ngày biên soạn và thông tin có thể thay đổi. Báo cáo được soạn thảo chỉ dành cho mục đích cung cấp thông tin trong một khoảng thời gian giới hạn để đưa ra một quan điểm về thị trường. Viện Nghiên cứu Công nghệ vì Cộng đồng và các đơn vị liên kết của Viện hoặc bên thứ ba có liên quan không tuyên bố hoặc bảo đảm, dù rõ ràng hay ngụ ý, về tính chính xác hoặc đầy đủ của thông tin trong Báo cáo và các nhân sự hoặc đơn vị liên kết của Viện, cùng các cán bộ, nhân viên hoặc đại diện tương ứng của các đơn vị này không chịu bất kỳ nghĩa vụ hoặc trách nhiệm pháp lý nào liên quan đến Báo cáo này.

Giới thiệu

➤ **Nền kinh tế số có tiềm năng thúc đẩy sự phát triển của khu vực Đông Nam Á.**

Công nghệ số và các mô hình kinh doanh dựa trên công nghệ số có thể củng cố sự tăng trưởng của khu vực Đông Nam Á trong và thông qua nền kinh tế số. Tiềm năng này xuất phát từ các yếu tố như việc sử dụng các công cụ số của thể hệ ra chuộgng điện thoại di động trong khu vực, sự hòa nhập giữa các nền kinh tế số và phi kỹ thuật số thông qua các nền tảng trực tuyến đến ngoại tuyến (O2O), và sự tăng cường các hoạt động đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp.

➤ **Chuyển đổi số tiếp tục là ưu tiên hàng đầu của chính phủ các nước Đông Nam Á.**

Các chiến lược và kế hoạch hành động khác nhau cho thấy sự đa dạng về bối cảnh kinh tế và xã hội trong các quốc gia SEA-6, tuy nhiên có hai mục tiêu chung đáng chú ý là: thúc đẩy quá trình chuyển đổi số của các doanh nghiệp siêu nhỏ, nhỏ và vừa và các lĩnh vực quan trọng, cũng như đẩy mạnh chính phủ số và số hóa dịch vụ công.

Để đạt được hai mục tiêu này, các chính phủ cần tập trung ưu tiên:

1. phát triển hạ tầng số,
2. xây dựng kiến thức số,
3. phát triển nguồn nhân lực số,
4. thúc đẩy niềm tin vào hệ sinh thái số,
5. khuyến khích đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp, và
6. tăng cường hợp tác khu vực.

Tuy nhiên, các quốc gia không nên chỉ theo đuổi các mục tiêu chuyển đổi số và tăng trưởng kinh tế số. Khái niệm “Công nghệ vì cộng đồng” nhấn mạnh rằng sự đổi mới sáng tạo mang tính đột phá phải phục vụ các mục tiêu kinh tế, xã hội và môi trường của cả quốc gia và khu vực.

Đồng thời, những hậu quả khó lường của việc chuyển đổi số với tốc độ nhanh chóng đang dần xuất hiện, cả ở Đông Nam Á và trên phạm vi toàn cầu. Cách tiếp cận “Di chuyển nhanh và phá vỡ mọi thứ” phổ biến ở các thể hệ khởi nghiệp công nghệ đầu tiên đang mở đường cho mô hình mới, kêu gọi các công ty kinh tế số (“DEC”) cần hành động có trách nhiệm và tạo tác động. Trọng tâm giải quyết các vấn đề biệt lập trên quy mô lớn đang dần chuyển sang sự hiểu biết sâu sắc hơn về mối liên kết phức tạp giữa công nghệ, kinh tế và xã hội. Việc tạo ra giá trị kinh tế là rất quan trọng nhưng chưa đủ để đạt được mục tiêu rộng hơn, đó là thúc đẩy tăng trưởng hiệu quả, nhằm thực hiện quá trình chuyển đổi một cách bền vững, toàn diện và công bằng đối với cả nền kinh tế và xã hội.

➤ “Công nghệ vì cộng đồng” và sự phát triển công nghệ số bền vững có thể là chất xúc tác cho tăng trưởng hiệu quả.

Các công ty kinh tế số (DEC) đang phát triển, triển khai và thúc đẩy áp dụng đổi mới sáng tạo. Với quy mô, tính phổ biến và khả năng tích hợp trên tất cả các lĩnh vực, các DEC đóng vai trò quan trọng trong việc định hình lộ trình chuyển đổi số tại các thị trường mà các DEC này hoạt động. Các sản phẩm và dịch vụ của DEC định hình cách người dùng, là những công dân, tiếp cận các dịch vụ chính phủ số. DEC có thể đóng góp cho sự phát triển của SEA-6 thông qua:

- Trách nhiệm, đảm bảo không gây tổn hại;
- Các kết quả hỗ trợ, khi các tổn hại được giảm thiểu;
- Các kết quả tạo điều kiện, trong đó các lợi ích được tối ưu hóa thông qua hiệu quả; và
- Các kết quả chuyển đổi, đòi hỏi những cách tiếp cận hoàn toàn mới để giải quyết các vấn đề cố hữu nhưng khó giải quyết của địa phương, quốc gia hoặc toàn cầu.

Mặc dù các kết quả mang tính chuyển đổi thường được chú ý nhiều hơn, nhưng các kết quả có trách nhiệm, hỗ trợ và tạo điều kiện đều cần thiết để thúc đẩy “Công nghệ vì cộng đồng” phục vụ xã hội.

➤ Các bên liên quan trong nền kinh tế số của SEA-6 đều có tham vọng đối với “Công nghệ vì cộng đồng”.

Các bên liên quan trên khắp SEA-6 đều mong muốn tiếp tục phát huy những tiến bộ đã đạt được trong nền kinh tế số. Sự tăng trưởng của nền kinh tế số phải hướng đến sự phát triển công nghệ số bền vững, tạo điều kiện cho một xã hội số vững mạnh và hỗ trợ đổi mới sáng tạo nhằm thúc đẩy sự tiến bộ toàn diện và công bằng.

Giai đoạn tiếp theo này tiếp tục phát huy những thành quả và nỗ lực của các chính phủ, các DEC và các bên liên quan. Các đòn bẩy quan trọng cho chuyển đổi số nền kinh tế cũng cần thay đổi theo hướng tích cực để tạo điều kiện cho quá trình chuyển đổi bền vững đối với cả nền kinh tế và xã hội.

Các ưu tiên hiện tại cho chuyển đổi số vẫn được giữ nguyên, nhưng các kết quả sẽ được mở rộng:

1. Tiếp cận sản phẩm, dịch vụ có chất lượng với giá cả phải chăng
2. Sự tham gia có ý nghĩa và hiệu quả vào nền kinh tế số
3. Sinh kế bền vững và thích ứng thông qua nền kinh tế số
4. Quản lý các công nghệ mới nổi
5. Đầu tư và đổi mới sáng tạo tạo tác động;
6. Môi trường pháp lý có sự phối hợp và dễ đáp ứng, ở cấp quốc gia và khu vực.

➤ Hiện thực hóa “Công nghệ vì cộng đồng” ở khu vực Đông Nam Á

Các ưu tiên hiện tại cho chuyển đổi số vẫn tiếp tục được duy trì nhưng được mở rộng để hỗ trợ phát triển bền vững

Nguồn: Viện Nghiên cứu Công nghệ vì Cộng đồng, 2023

➤ Sự cam kết, hợp tác, phối hợp và đồng kiến tạo là nền tảng thúc đẩy “Công nghệ vì cộng đồng” trong nhóm SEA-6

Người dân và người tiêu dùng xứng đáng nhận được một sự cam kết từ chính phủ, khu vực tư nhân và khối dân sự về các kết quả chung, các tiến trình và triển vọng mới, cũng như một cách tiếp cận mang tính cộng tác và toàn diện hơn để thúc đẩy sự đổi mới sáng tạo trong một xã hội số vững mạnh. Cụ thể:

1. Định hình lại về quản lý và chính sách pháp lý theo hướng tập trung vào kết quả nhằm đảm bảo khung pháp lý vẫn duy trì tính phù hợp đối với mục đích trong quá trình các đổi mới công nghệ và kinh doanh liên tục phát triển các giải pháp mới.
2. Đặt mục tiêu đổi mới sáng tạo có trách nhiệm, đảm bảo các sản phẩm và dịch vụ số được phát triển hướng tới các lợi ích của xã hội và môi trường.
3. Thúc đẩy việc hợp tác và cộng tác trong khu vực.

Để đạt được những mục tiêu này cần **sự hợp tác** cùng hướng tới các kết quả chung, thì **sự phối hợp** và thông tin minh bạch, thông suốt nhằm hạn chế tình trạng cục bộ trong chia sẻ thông tin và vận hành, cũng như **sự đồng kiến tạo** nhằm đảm bảo tính toàn diện, bao hàm đầy đủ các lợi ích đa dạng và lợi ích của các nhóm thiểu số, sao cho nhu cầu và quyền lợi của tất cả các bên đều được tôn trọng. Điều này không chỉ thúc đẩy một môi trường thuận lợi cho quá trình đổi mới công nghệ và kinh doanh, mà còn giúp phát triển các tư duy và kỹ thuật hoạch định chính sách và quản lý cho thời đại số.

